

Luxemburgissa 11.11.2014

Viestintäyksikkö

Tuomio asiassa C-333/13
Elisabeta Dano ja Florin Dano v. Jobcenter Leipzig

Unionin kansalaisilta, jotka eivät ole taloudellisesti aktiivisia ja jotka menevät toiseen jäsenvaltioon vain saadakseen sosiaaliavustusta, voidaan evätä tietyt sosiaalietuudet

Saksassa ulkomaalaisilta, jotka tulevat sen alueelle saadakseen sosiaaliavustusta tai joiden oleskeluoikeus perustuu pelkkään työnhakutarkoitukseen, evätään perusturvaetuudet (Grundsicherung), joilla pyritään erityisesti varmistamaan edunsaajien toimeentulo.

Sozialgericht Leipzigin (Saksa) käsiteltävänä on oikeusriita, jossa ovat vastakkain yhtäältä kaksi Romanian kansalaista, Elisabeta Dano ja hänen poikansa Florin, ja toisaalta Jobcenter Leipzig, joka on evännyt heiltä perusturvaetuuksia¹. Dano ei ole tullut Saksaan työnhakuun eikä hän asiakirja-aineiston mukaan myöskään hae työtä, vaikka hän hakeekin työnhakijoille varattuja perusturvaetuuksia. Hänellä ei ole ammatillista pätevyyttä eikä opintoja eikä hän ole tähän mennessä ollut työssä Saksassa eikä Romaniassa. Hän on asunut poikansa kanssa ainakin marraskuusta 2010 lähtien Saksassa heidän elatuksestaan huolehtivan sisarensa luona. Dano saa pojastaan lapsilisää 184 euroa ja elatustuen ennakkoa 133 euroa kuukaudessa. Nämä etuudet eivät ole tässä asiassa riidanalaisia.

Unionin tuomioistuin vastaa tänään antamassaan tuomiossa Sozialgericht Leipzigin kysymyksiin siten, että voidakseen saada tiettyjä sosiaalietuuksia (kuten Saksan perusturvaetuuksia) muiden jäsenvaltioiden kansalaiset voivat vaatia yhdenvertaista kohtelua vastaanottavan jäsenvaltion kansalaisten kanssa vain, jos heidän oleskelunsa vastaanottavassa jäsenvaltiossa täyttää unionin kansalaisia koskevan direktiivin² edellytykset.

Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin muistuttaa, että direktiivin mukaan vastaanottava jäsenvaltio ei ole velvollinen myöntämään sosiaaliavustusta **oleskelun ensimmäisten kolmen kuukauden** aikana.

Jos **oleskelu** on kestänyt **yli kolme kuukautta mutta alle viisi vuotta** (tässä asiassa on kyse tällaisesta ajanjaksosta), direktiivin mukaan oleskeluoikeuden edellytyksenä on muun muassa se, että henkilöillä, jotka eivät ole taloudellisesti aktiivisia, **on riittävät omat varat**. Direktiivin tarkoituksena on siten estää, että unionin kansalaiset, jotka eivät ole taloudellisesti aktiivisia, käyttävät vastaanottavan jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmää toimeentulonsa rahoittamiseen. Jäsenvaltiolla on siis oltava mahdollisuus evätä sosiaalietuudet unionin kansalaisilta, jotka eivät ole taloudellisesti aktiivisia ja jotka käyttävät liikkumisvapauttaan vain saadakseen toisen jäsenvaltion sosiaaliavustusta, vaikkei heillä ole riittäviä varoja oleskeluoikeuden saamiseksi; tässä yhteydessä kukin yksittäistapaus on tutkittava ottamatta haettuja sosiaalietuuksia huomioon. Niinpä unionin tuomioistuin katsoo, että unionin kansalaisia koskeva direktiivi ja sosiaaliturvajärjestelmien

¹ Danolta on evätty toimeentulotuki (existenzsichernde Regelleistung) ja hänen pojaltaan sosiaaliavustus (Sozialgeld) ja lisäksi heiltä on evätty osallistuminen asumis- ja lämmityskuluihin.

² Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta 29.4.2004 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/38/EY (EUVL L 158, s. 77).

yhteensovittamisesta annettu asetus³ eivät ole siltä osin kuin muiden jäsenvaltioiden kansalaisilla ei ole oleskeluoikeutta kyseisen direktiivin nojalla vastaanottavassa jäsenvaltiossa esteenä tämän jäsenvaltion säännöstölle, jossa kyseisiltä muiden jäsenvaltioiden kansalaisilta evätään tietyt "erityiset maksuihin perustumattomat rahaetuudet",⁴ vaikka ne taataan samassa tilanteessa oleville vastaanottavan jäsenvaltion omille kansalaisille.

Lopuksi unionin tuomioistuin muistuttaa, että sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetulla asetuksella ei säännellä erityisten maksuihin perustumattomien rahaetuuksien myöntämisedellytyksiä. Koska tällainen toimivalta kuuluu kansalliselle lainsäätäjälle, tällä on myös toimivalta määritellä tämän tyyppisillä etuuksilla varmistetun sosiaaliturvan laajuus. Niinpä erityisten maksuihin perustumattomien rahaetuuksien myöntämisen edellytykset ja laajuuden vahvistaessaan jäsenvaltiot eivät sovelle unionin oikeutta, joten Euroopan unionin perusoikeuskirjaa ei ole sovellettava.

Danosta ja hänen pojastaan unionin tuomioistuin toteaa, ettei heillä ole riittäviä varoja, joten he eivät voi vaatia oleskeluoikeutta Saksassa unionin kansalaisia koskevan direktiivin nojalla. Niinpä he eivät voi vedota direktiivissä ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetussa asetuksessa vahvistettuun syrjäntäkiellon periaatteeseen.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian yhteydessä unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samankaltaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla sivustolla "[Europe by Satellite](#)" ☐ ☎ (+32) 2 2964106

³ Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29.4.2004 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 883/2004 (EUVL L 166, s. 1, oikaisu EUVL 2004, L 200, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 9.12.2010 annetulla komission asetuksella (EU) N:o 1244/2010 (EUVL L 338, s. 35). Tätä asetusta ei sovelleta sosiaalihuoltoon (on huomattava, että tämä käsite on suppeampi kuin unionin kansalaisia koskevassa direktiivissä). Sitä sovelletaan osittain kuitenkin "erityisiin maksuihin perustumattomiin rahaetuuksiin", joissa on piirteitä sekä sosiaaliturvasta että sosiaalihuollosta ja jotka rahoitetaan yksinomaan yleisillä veroilla. Nyt kyseessä olevassa tuomiossa unionin tuomioistuin täsmentää, että asetuksessa vahvistettua yhdenvertaisen kohtelun periaatetta sovelletaan kyseisiin etuuksiin.

⁴ Saksan osalta asetuksessa mainitaan erityisesti työnhakijoiden perusturvaan liittyvät toimeentuloetuudet. Sozialgericht Leipzigin mukaan kyseessä olevat etuudet ovat "erityisiä maksuihin perustumattomia rahaetuuksia".